

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 1325
Konu : Mersin Milletvekili
Ertuğrul KÜRKÇÜ'nün
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

13 Nisan 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02/04/2013 tarihli ve 43452547-120.07-116318 sayılı yazınız

Mersin Milletvekili Ertuğrul KÜRKÇÜ'nün Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/19729 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ERTUĞRUL KÜRKÇÜ'NÜN
TBMM 7/19729 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Bilindiği üzere Anayasa'nın 56 ncı maddesinde "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" ifadesi yer almakta ayrıca vatandaşlara çevre sağlığını korumak ödev olarak verilmektedir. Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci ise 2872 Sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesi gereğince zorunludur. Bu nedenle 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin en önemli aşamalarından biri, kapsam ve özel format belirleme toplantısından önce, halkı proje hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere yapılan halkın katılımı toplantısıdır.

Ancak; Kadıncık Çayı üzerinde yapılması planlanan "Akhan I-II Regülatörü ve HES" projesiyle ilgili 2 Ekim 2012 tarihli halkın katılımı toplantısı, Akdere Beldesi sınırları içerisinde yapılması planlanan "Mersin Eren Termik Santrali ve Kül Depolama Alanı" projesiyle ilgili 13 Şubat 2013 tarihli halkın katılımı toplantısı ve son olarak Yeşilovacık Beldesi sınırları içerisinde yapılması planlanan "Yeşilovacık Termik Santrali, İskele ve Kül Depolama Alanı" projesiyle ilgili 26 Şubat 2013 tarihli halkın katılımı toplantısı halkın protestoları nedeniyle usulüne uygun olarak gerçekleştirilememiştir.

Bu gerekçe ile;

1-Bu ÇED süreçlerinde halkın katılımı toplantısı usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilemediği halde, kapsam ve özel format belirleme toplantıları ile sürecin devam ettirilmesi hangi hukuki hükümlere dayanmaktadır?

2-Her üç olayda da Bakanlığınız görevlilerinin ilan edilen toplantı yeri dışında toplantı tutanağı düzenlemelerini, tutanaklarda "toplantı başlamıştır" veya "toplantı sonlandırılmış" gibi toplantının yapıldığına işaret eden ifadeler kullanması hangi hukuksal/ idari mevzuata uymaktadır?

3-Bu davranışları ile usulüne uygun olmayan evrak düzenlemiş olan Bakanlık görevlileri hakkında hukuki/idari bir işlem başlatılmış mıdır?

4-Bu toplantılarda tutanaklara müdahil olamayan katılımcıların, yöre halkının, demokratik kitle örgütlerinin ve avukatlarının düzenlediği tutanaklar ve itirazlar işleme konulmuş mudur?

5-Bu toplantılara konu olan Büyükeceli-Silifke arasındaki 30 kilometrelik mesafe içindeki bir nükleer santral, üç termik santral projesi ve ÇED Olumlu kararı verilmiş iki çimento fabrikasının çevre ve insan sağlığına etkileri kümülatif olarak değerlendirilmekte midir?

6-Aynı bölgede içinde, Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiş olan Ovacık ve Kargıcık turizm merkezlerinin ve Ramsar Sözleşmesi ile koruma altına alınan Göksu Deltası sulakalanının bu projelerden nasıl etkileneceğine dair bilimsel bir çalışma Bakanlığınızca yapılmış mıdır? Yapılmışsa içeriği ve sonuçları nelerdir?

CEVAPLAR:

1-Önergenizde belirtilen projelerle ilgili olarak 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinin 9 uncu maddesindeki:

“ (1)Komisyonun kapsam belirleme toplantısından önce, halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere proje sahibi tarafından projenin gerçekleştirileceği yerde Bakanlık ile mutabakat sağlanarak belirlenen tarihte, halkın katılımı toplantısı düzenlenir.

(2)Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinden önce proje sahibi tarafından, halkı bilgilendirmek amacıyla anket, seminer gibi çalışmalar yapılabilir.

a)Toplantı yeri, Valilik ve proje sahibi tarafından belirlenir ve Valilik tarafından Bakanlığa bildirilir. Toplantı için projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği merkezi bir yerin seçilmesine özen gösterilir.

b)Proje sahibi, toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı ulusal düzeyde yayımlanan bir gazete ile o yörede yayımlanan yerel bir gazetede toplantı tarihinden en az on gün önce yayımlatır.

c)Toplantı Çevre ve Şehircilik İl Müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda; halkın proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması sağlanır. Başkan katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti Valilikte kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.

(3)Valilik, halkın katılımı toplantısı ile halkın görüş ve önerilerini bildirebileceği süreç ile ilgili zamanlama takvimini ve iletişim bilgilerini halka duyurur. Halkın görüş ve önerileri zamanlama takvimi içerisinde komisyona sunulur.

(4)Komisyon üyeleri, 8 inci maddede belirlendiği şekilde kendi isteklerine bağlı olarak kapsam belirleme toplantısı öncesinde proje uygulama yerini inceleyebilir; kendilerine iletilen tarihe göre halkın katılımı toplantısına katılabilirler. Halkın katılımı toplantısı çalışmaları ile ilgili sekretarya hizmeti, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yürütülür.” hükümleri ile Halkın Katılımı Toplantısının şartları belirlenmiştir. Her üç projede de Halkın Katılım Toplantısı için ÇED Yönetmeliği şartları yerine getirilmiş ancak halk bilgilendirme hakkını kullanmak istememiştir.

2-Her üç projenin de Halkın Katılım Toplantılarına İl Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız temsilcileri katılmış olup, toplantı mekanının uygun olunan koşullarında toplantıya katılan temsilciler tarafından o ortamdaki durum ve şartlar yazılarak tutanağa bağlanmıştır.

3-Yapılan işlemde düzenlenen evrak usulsüz olmayıp, halkın katılım toplantısı öncesinde, proje sahibi, toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı ulusal yayın yapan bir gazete ile o yörede yayımlanan yerel bir gazetede toplantı tarihinden en az on gün önce yayımlamıştır. İl Müdürlüğümüzden bir yetkilinin başkanlığında halkın proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması için tüm şartlar yerine getirilerek hazır bulunmasına rağmen yoğun protestolar nedeniyle halkın bilgilendirilmesi yapılamamıştır.

4-Komisyon üyelerinin verdiği ÇED Özel Format başlıkları altında ayrıntılı ÇED Raporu hazırlanması ve Bakanlığımıza sunulması sonrasında halk tarafından bu toplantılarda yapılan itiraz gerekçeleri incelenerek; alınması gerekli önlemler, tedbirler, alana özgü teknik araştırma ve çalışmalar Komisyon tarafından değerlendirilecektir.

5-ÇED süreci içinde verilmiş olan ÇED Özel Format başlıkları içerisinde çevresel etki alanı belirlenmekte olup, inşaat ve işletme dönemlerinde santralin olası etkilerinin (canlılar, hava, su ve toprak gibi alıcı ortamlara) bölgenin mevcut kirlilik yükü ile aynı bölgede bulunan ve kurulması planlanan diğer termik santrallerle kümülatif olarak değerlendirilmesi yapılmaktadır.

ÇED süreci; projenin başlangıç aşamasında uygulanmakta olup, projenin gerçekleştirilmesine yönelik bir takım ön veriler kullanılarak projenin çevresel etkileri konusunda tahminler, hesaplamalar ve olabilecek en kötü koşullara göre kestirimler yapılarak çevre korumaya yönelik önlemler aldırılmaktadır. Ayrıca, ÇED bir izin değil bir karardır. Ancak birçok iznin verilmesine de taban teşkil etmektedir. Proje faaliyete geçmeden önce mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması, gerek inşaat, gerekse işletme dönemlerinde nihai ÇED Raporlarında belirtilen hususlar ile mer'i mevzuata göre çalışmaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

6-Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı İnceleme Değerlendirme Komisyon Üyesi olarak; görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında ÇED sürecinde inceleme ve değerlendirmelerde bulunacaklardır.

